

Ilisimatusarneq ilaalu ilanngullugit

Ilisimatusarneq ilaalu ilanngullugit

Inuiaqatigiit alliarturnerannik atugarissaarneranillu ineriartortitsinermut ilisimatusarneq ullumikkut pingaaruteqarluinnartutut isigineqarpoq. EU-mi nunat ilisimatusarnermut ineriartortitsinermullu aningaasartuutitik tamarmiusut Tunisassiat Ataatsimut Nalingisa 1 pct.-ii tikillugu qaffatsinniarpaat. Kalaallit Nunaat anguniakkamut taama ittumut pisussaaffilernikuunngilaq, kisianni ilisimatusarnermi ingerlatat ineriartortinnissaannut ingerlatsinissaq oqaasertalerneqarsimavoq.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq marlunnut annertuunik imalinnut immikkoortinneqarsinnaavoq;

- Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinut tunngasut aamma silap pissusaanut tunngasut
- Aningaasarsiornikkut pisariaqartitat pillugit ilisimatusarneq europamiunillu imaluunnit nunarsuaq tamakkerlugu soqutigineqartunik tunngaviusumik ilisimatusarneq.

Ilisimatusarnikkut ingerlatsineq

Ilisimatusarnikkut ingerlatsineq

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnikkut ingerlatsineq

1993-ip aallartinnerani ilisimatusarneq suliassaqaarfittut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi pilersinneqarpoq. Peqatigisaanik Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnikkut ingerlatsineq naalakkersuisoqarfiup akisussaaffigilerpaa. Taanna Ilisimatusarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nassuiaat Iliuusissanillu Pilersaarut 1998-2000-mut 1997-mi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartumi allaaserineqarpoq. Nassuiaat Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnikkut siunertanik kiisalu ilisimatusarnermi pimoorussassanik arlalinnik siunnersuutitik imaqarpoq.

Nunatsinni ilisimatusarfigineqarsinnaasut makkuupput:

- Ilisimatusarfik, taanna kalaallit oqaasiinik atuakkiaannillu kiisalu issittumi kulturikkut inuiaqatigiissutsikkullu pissutsinik ilisimatusarfiuvoq.
- Pinngortitaleriffiup Kalaallit Nunaata pisuussutaasa uumassusillit piujuaannartitsinissaq tunngavigalugu iluaqutigineqarnissaannut kiisalu avatangiisit aamma uumassusillit assigiinngisitaartut amerlassusiisa isumannaarnissaannut ilisimatusarnikkut tunngavissaqalernissaq suliassarai.
- Silap Pissusianik Ilisimatusarfik tassaavoq ilisimatusarnikkut silap allanngoriartornerata issittup imartaanut sunniutigisinnaasaanik misissuineq, kuunnut, tatsinut imarnersanut, nunamut taamatuttaaq innuttaasunut sunniuteqarnera – malittuanillu iliuusissanik pinaveersaartitsinermullu naleqqussaaneq.

- Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfiani kulturikkut oqaluttuarisaanerup uppersaaserneqarnissaanut ilisimatusartoqarpoq.
- Naatsorsueqqissaartarfiup ilaatigut inuiaqatigiinnik ilisimatuussutsikkut misissuineq ingerlataraa.
- Center for Arktisk Teknologi (ARTEK) ilisimatusarnikkut makkunani misissuiffiusoq: Sanaartorneq aamma teknikkikkut sanaartorneq, Nukissiorfiliorneq, Avatangiisinut Aatsitassanullu tunngasut.

Aammattaaq Kalaallit Nunaanni Misissueqqaarnerit (Asiaq), Inerisaavillu ilisimatusarnermik ingerlataqarput. Taamatuttaaq Nuummi Dronning Ingridip Napparsimavissuani peqqinnissamut ilisimatuussutsikkut ilisimatusarneq ingerlanneqartarpoq. Kingullermik Danmarks Tekniske Universitetip aammalu Sanaartornermik Ilinniartarfiup akornanni suleqatigiinnikkut Center for Arktisk Teknologi pilersinneqarpoq.

Kalaallit Nunaata ilisimatusarnermik ingerlatsiffii tuliiutumi sukumiinerusumik allaaserineqarput.

Ilisimatusarnerup siuarsarneqarnera

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiusut siuarsarniarlugit tapersorniarlugillu ilisimatusarnermi suliniutinut nutaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq. 1997-miit ukiumut marloriarluni agguaasoqartarpoq. 2006-miit Tips- og Lottomidlernit ilisimatusarnernut nalinginnaasunut siunertalinnut tapiissuteqartarneq ilanngunneqartalerpoq.

Aammattaaq peqqissutsimut ilisimatusartarneq tapersorsorniarlugu aningaasanik immikkoortitsisoqartalerpoq.

Naalakkersuisut ilisimatuussutsikut suliassaqaqfinnik immikkut suliniuteqarfiusussanik toqqaasimapput:

- Avatangiisitigut pinngortitatigut isumalluutitigullu ilisimatusarnerit
- Inuiaqatigiit inuussutissarsiutillu siuarsarneqarnerat
- Inuussutissarsiornernup ineriartortinneqarneranut toqqammavitsigut piumasaqaatit
- Kulturikkut oqaluttuarisaaneq oqaatsillu
- Inuuniarnermut atugarissaarnermullu tunngassuteqartut
- Peqqinneq nerisaqarnerlu.

Ilisimatusarnikkut suleqatigiinneq attaveqatigiinnillu pilersitsineq

Ilisimatusarnikkut suleqatigiinnermut attaveqatigiinnermillu pilersitsinermut tapiissuteqartoqartarpoq, taamatuttaarlu kalaallit ilisimatusarfeqarfii suleqatigalugit ilisimatuutut isumasioqatigiissitsisoqartarluni. Ilisimatusarfeqarfiit ilisimatusartullu nunat tamalaat attaveqatigiinnerannut ilaapput.

Ingerlatitseqqinneq

Ilisimatusarnermi angusat naqitami Inussummi – Nunani issittuni ilisimatusarnermut atuagassiami ingerlateqqinneqartarput. Taamatuttaaq ilisimatusarfeqarfiit ataasiakkaat ilaatigut angusatik namminneq naqitertittakkamikkut saqqummersittarpaat.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermik ingerlatitseqqinneq aamma ilisimatusartut nutaarsiassanik allagaasigut pisarpoq, taakku ukiumut sisamariarlutik saqqummersinneqartarput aammattaaq suliniut "Ilisimatooq naapiguk" Katuaq suleqatigalugu qaammatit tamaasa ingerlanneqartarpoq .

Tamanna pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik paasissutissat takuneqarsinnaapput: www.nanoq.gl

Danskit ilisimatusarnermik ingerlatsinerat

Koordinationsudvalget for Forskning (KUF) issittumi ilisimatusarnerq pillugu nalunaarusiortarpoq.

Ataatsimiittitaliaq KUF pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik takuuk: www.fi.dk

Danskit kalaallillu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerat

Kalaallit Nunaat Danmarkillu akornanni naligiilluni ilisimatusarnikkut suleqatigiinnissamik kissaateqarnerup kinguneranik 1998-mi udvalget vedrørende dansk-grønlandsk forskningssamarbejde pilersinneqarpoq.

Tamanna pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik paasissutissat takuneqarsinnaapput: www.nanoq.gl

Nunat tamalaat ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerat

Ukiuni kingullerni Issittoq pillugu ilisimatusarnermut nunat tamalaat soqutiginninnerat annertusiartorpoq. Pingaartumik makkununga tunngasunik: avatangiisit silallu pissusaa, pinngortitami isumalluutit, inuiaqatigiit ineriartortitaannerat nunarsuullu pissusaanut tunngasunik ingerlatsineq.

Nunat ilaat - Danmarkip saniatigut – Issittumi ilisimatusarnermik immikkut soqutiginninnerminnik takutitsisut taaneqarsinnaapput Norge, Sverige, Finland, Rusland, Tuluit Nunaat, Frankrig, Tyskland, Schvies, Japan, Canada aamma USA. Nunat taakku ilaat arlallit issittumi ilisimatusarnermik ingerlatsivinnik imaluunniit Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfimmik pilersitsereersimalerput.

Tamatuma ilutigisaanik nunat tamalaat attaveqatigiinnik, suleqatigiiffinnik ataatsimiittaliarsuarnillu arlalinnik pilersitsinikuupput, nunanik issittumiittunik sammisaqartunik.

Tamanna pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik paasissutissat takuneqarsinnaapput: www.nanoq.gl

Nunat tamalaat Issittumut ukiorititaat 2007-2009

Nunat tamalaat Issittumut ukiorititaat tassaavoq issittup eqqaani nunani taakkulu pillugit ilisimatusarnerit assigiinngitsut nukittorsarnissaat siunertaralugu nunat tamalaat ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiivisa (ICSU) nunani tamalaani suliniutissatut aalajangiussaas. Kalaallit ilisimatusartut pilersaarusaanut arlalinnut peqataapput pingaarnertut inuiaqatigiinnik ilisimatusaatinut, filosofimut, oqaluttuarisaanermut, oqaatsinut atuakkianullu tunngasunut. Inaarsilluni IPY-mik ataatsimiinneq ingerlanneqassaaq Montrealimi 2012-mi.

Nunat tamalaat Issittumut ukiorititaat 2007-2009-mi ilisimatusarnerit uani takuneqarsinaapput: www.polarfocus.dk aamma www.ipy.org.

Ataqatigiissaarineq, ilisimatusarnermut tapiissutit paasissutissiisarnerlu

Ataqatigiissaarineq, ilisimatusarnermut tapiissutit paasissutissiisarnerlu
Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq pillugu ataqatigiissaarineq paasissutissiisarnerlu qitiusumik ingerlanneqarpoq, 2009 aallartinnera tikillugu Dansk Polarcenterimit isumagineqarsimasoq. Dansk Polarcenterip suliai maanna Forsknings- og Innovationsstyrelsen suliaanut ilaalluinnalersimapput.

Kalaallit Nunaanni ilisimatuutut misissuinermit Kommissioni
Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser i Grønland (KVUG) 1878-miilli Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi qitiusumik inissisimaffeqalerpoq. KVUG danskit ilisimatusarnermut ministerianut kalaallillu ilisimatusarnermut naalakkersuisunut ilaasortaanut danskit kalaallillu ilisimatusarnerat pillugu siunnersuisartuuvoq. Kommissionip nunani issittuni ilisimatusarnermi danskit kalaallillu ataatsimut periusissanik suliaqarneq akisussaaffigaa.

Aqutsisoqarfik aamma KVUG pillugu sukumiinerusumik paasisaqarusukkuit nittartagaq una takuuk: www.fi.dk

Inunnut inuiaqatigiinnullu tunngasunik ilisimatusarneq

Inunnut inuiaqatigiinnullu tunngasunik ilisimatusarneq
Kalaallit Nunaanni inunnut inuiaqatigiinnullu tunngasunik ilisimatusarneq Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu ilisimatusarfinni arlalinni ingerlanneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni inunnut inuiaqatigiinnullu tunngasunik ilisimatusarneq pingaartumik ilisimatusarfinni ingerlanneqarpoq. Taassuma saniatigut Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasaqarfik (MIPI), Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu kiisalu Groenlandica ilisimatusarnermik ingerlataqarput.

Ilisimatusarfik

Instituttit pingasut Ilisimatusarfinniipput:

Ilmarfimmik instituttit

- Ingerlatsinerimik immikkoortortaqarfik
- Oqaasilerimik, Atuakkialerimik Tusagassiuutilerimillu immikkoortortaqarfik
- Inuiaat Piorsarsimassusaasalu oqaluttuarisaanerannik immikkoortortaqarfik
- Upperisarsiornermi immikkoortortaqarfik
- Isumaginninnermi immikkoortortaqarfik
- Tusagassiornermik immikkoortortaqarfik
- 1. september 2012-miit immikkoortortaqarfik Suliffeqarfinni oqaatsit nutserinerlu.

Peqqissaanermik ilisimatusarfik

Ilinniarnermik ilisimatusarfik

- Ilinniarfissuaq – Ilinniartitsisunngorniarfik,
- Inerisaavik – Ilinniaatsinut immikkoortortaarfik

Ilisimatusarfik pillugu paasissutissat sukumiinerusut nittartakkami uani takuneqarsinnaapput: www.ilisimatusarfik.gl

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Naatsorsueqqissaartarfik misissuinerit imissutigineqartut ilisimatusarnermullu peqataanerit suliarisarpai.

Naatsorsueqqissaartarfik pillugu paasissutissat sukumiinerusut nittartakkami uani takuuk: www.stat.gl

MIO - Meeqqat inuusuttullu Oqaloqatiginnittarfiat

MIPI 1. marts 2012 aallarnerfigalugu meeqqat pisinnaatitaaffiiniq sullissivimmu, Meeqqat Illersuisuanut akuliutsitsinneqarpoq. Sullissivik ataatsimut ateqartinneqarpoq MIO (Meeqqat inuusuttullu Oqaloqatiginnittarfiat). MIPI-p suliai ingerlateqqinneqartussaapput, ilutigalugu sullissivik meeqqat pisinnaatitaaffiiniq atugassarisaannillu suliaqassaq. Taamatuttaaq meeqqat inuusuttullu saaffiginnissinnaassapput apeqqutissaminnut siunnersorneqarlutik. Taakku saniatigut allatseqarfik innuttaasut, immikkut ilisimasallit politikerillu saaffiginnissutaannut apeqquteqaataannullu akissuteqartassaaq. MIPI-p nittartagaa atuutiinnarpoq, nutarterneqanngikkaluarluni.

MIO-p nittartaga ateqarpoq www.mio.gl

Groenlandica

Groenlandica tassaavoq kalaallit atuagaateqarfiat, tassani pingaarnertut suliassaavoq Kalaallit Nunaata kulturikkut naqitanik kingornussaasa isumannaatsuutinnissaat innarlernaveerneqarnissaallu.

Groenlandica pingasunik katersugaateqarpoq:

- Inuiattut katersugaatit
- katersugaatit immikkut ittut
- katersugaatillu attartorneqarsinnaasut

Groenlandica Ilimmarfimmi inissisimavoq, aaqquissuusaanikkulli Nunatta Atuagaateqarfiata immikkoortuatut inissisimalluni. Atuakkanik atorniartarfik tamanut ammavoq.

Groenlandica pillugu nittartagaq una sukumiinerusumik takuuk: www.groenlandica.gl

Inerisaavik – ilinniagaqaqqinneq/nangitsiviusumik ilinniartitaaneq

Meeqqat atuarfianni perorsaannermik ilinniartitsinermillu atuartsisut diplomitut, masteritut kandidatitullu ilinniagaqaqqinnerat / nangitsiviusumillu ilinniartitaanermik ingerlatsinerat meeqqat atuarfianni atuartsisunit pisortanillu ingerlaanneqartarpoq. Aammalu fagimi siunnersuisartutut, atuartsissutissanik ineriartortitsisutut, pikkorissarnertigut, ineriartortitsinermillu suliniuteqarnikkut, taamatullu atuarmiup ingerlaneranut nalilersuinnaasutut.

2011-mi diplomimut, masterimut kandidatimullu, pikkorissarnernullu allanut aningaasat ingerlatsinermi atugassat Inerisaavimmit

Ilinniarfissuarmut Ilisimatusarfimmut tassannga aqutassanngorlugit nuunneqarput.

Inerisaavik pillugu paasissutissat annertunerusut nittartakkami uani takukkit: www.inerisaavik.gl

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu

Nunatta Katersugaasiviata Allagaateqarfialu kulturikkut oqaluttuarisaanermik ilisimatusarneq ingerlataraa. Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanera piffissaq tamaat pisukkaarlugu itsarnitsanik ilisimatusarnermi aallaavigineqarpoq. Inuiaqatigiilerinermut kulturimullu tunngasunik misissuineri kalaallit atisatoqaat kulturilu aallaavigineqarput, oqaluttuarisaanermullu tunngasut nunasiaateqarnermut sammitinneqarlutik. Taassuma saniatigut Nunatta Katersugaasivia kulturikkut oqaluttuarisaanermut eqqissisimatitsinermullu tunngasunut tamanut akisussaasuvoq aatsitassarsiorfinnullu nukissiorfinnullu arlalinnut siunnersuisartuulluni.

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu pillugit paasissutissat sukumiinerusut nittartakkami uani takukkit: www.natmus.gl

Inunnut inuiaqatigiinnullu tunngasunik ilisimatusarneq

Ilisimatusartut arlallit Kalaallit Nunaanni pissutsinik ilisimatusarnermik ingerlataqarput. Ilisimatusarfigineqartut pingaaruteqarnerit tassaapput:

- The International Work Group on Indigenous Affairs nunap inoqqaavi pillugit ilisimatusartoq ilaatigut nunanut issittumiittunut tunngassuteqartunik. Tamanna pillugu sukumiinerusumik paasissutissat nittartakkami uani takukkit: www.iwgia.dk
- Kulturikkut pisinnaatitaaffinnik ilisimatusarneq (CRS) Københavnip Universitetiata Centeriani nalagaaffiup – inuiaallu pisinnaatitaaffiitut tunngasut naalagaaffeqatigiinnerup iluani qitiutinneqarput inooqatigiit pissutsimikkut pisinnaatitaaffii aallaavigalugit. Pineqartut nittartagaq una ammarlugu qimerluukkit: <http://jura.ku.dk/crs/>
- Institutimi Kulturit killingi akimorlugit – Nunallu immikkoortuini tunngasunik ilisimatusaatit Københavnip Universitetiani, ilisimatusarneq qulequttanut makkununga sammisaqarfiuvoq, tassalu Kalaallit Nunaata nunasiaataalerneranit pisimasunut, eskimuut oqaasinut taamatullu kulturitigut aammalu inuiaqatigiit pissusaannut tunngasut. Pineqartut nittartagaq una ammarlugu qimerluukkit: <http://tors.ku.dk>
- Aalborg Universitetimit inuiaqatigiilerinermi nunarput pillugu kiisalu nunap aningaasarsiornerullu pilersarusiorneqarnera samminerullugit ilisimatusarneq ingerlanneqarpoq. Pineqartut nittartagaq una ammarlugu qimerluukkit: www.aau.dk
- Naalagaaffiup Inuiaat Peqqissusiannut Instituttia (SIF) Kalaallit Nunaanni inuiaat peqqissusiat inuiaqatigiit pissusaannut tunngasut aallaavigalugit sammineqarput. Pineqartut nittartagaq una ammarlugu qimerluukkit: www.si-folkesundhed.dk
- Nordregio – Nordic Centre for Spatial Development, tassaavoq nunat avannarliit ministerrådiata ilisimatusarnikkut centeria nunap immikkootuisa ineriartornissaat siunertaralugu (Nordisk Ministerråds forskningscenter). Pingaarnertut ilisimatusaatigineqarput Kalaallit Nunaanni taamatullu Issittumi inuiaqatigiit pissusaannut tunngasut

allanngoriartornerat. Centerittaaq ingerlataaraa nunat avannarliit ministerrádiata issitumi ilisimatusarnikkut programmia. Pineqartut nittartagaq una ammarlugu qimerluukkit: www.nordregio.se

Inuit kulturiannik ilisimatusarfik aamma Issittumi ilisimatusarneq

Inuit kulturiannik Ilisimatusarfimmi aamma Issittumi ilisimatusarneq Institutimi Kulturit killingi akimorlugit – Nunallu immikkoortuini tunngasunik ilisimatusaatit Københavnip Universitetianut atasumi oqaatsinut, kultureqarnermut inuiaqatigiinnullu tunngasunik ilisimatusarnernut tunngasut ilinniartitsissutigineqarput ilisimatusarfigineqarlutillu. Nunat sumiiffii tunngavigalugit ilisimatusarnerit Kalaallit Nunaanni, Canadami, Alaskami Sibeeriamilu inuit najugaannut sammisitaanerupput, Kalaallilli Nunaat pingaarnertutillugu. Kalaallit oqaasii allanertat oqaasiisut ilinniartitsissutigineqartarput.

Nittartagaq una sukumiinerusumik takuuk: <http://eskimologi.ku.dk>

Center for Grønlandsforskning

Kalaallit Nunaanni Qitiusumik ilisimatusarfik (SILA) Københavnimi Nationalmuseumip ataaniittoq 1999-mi pilersinneqarpoq. 2009-mili SILA – Arctisk Center ved Etnografisk Samlingimik taaguuteqalerpoq. Avannaarsuani Atlantikullu avannaatungaani itsarnisarsiornermut oqaluttuarisaanermullu ilisimatusarnikkut qitiuvoq. Qitiusumik ilisimatusarfiup Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu qanimut suleqatigai.

Tamanna pillugu paasissutissat nittartakkami uani sukumiinerusumik takuneqarsinnaapput: www.natmus.dk

Peqqissutsimik ilisimatusarneq

Peqqissutsimik ilisimatusarneq

Kalaallit Nunaanni peqqinneq pillugu ilisimatusarneq annertuvoq, kisianni ilisimatusartut amerlanertigut Danmarkimeersuusarput nunanillu allaninngaanneersuusarlutik. Taamaattumik ilisimatusarnermi angusat Kalaallit Nunaanni innuttaasunit iluaqutigineqarnissaasa qulakkeernissaat pingaaruteqarpoq. Nunatsinnilu peqqissaasut ilisimatusartullu misilittagarineqalersunik avitseqatigineqartariaqarput.

Kalaallit Nunaanni Peqqissaanermik Ilisimatusarfik

Tamanna tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni Peqqissaanermik Ilisimatusarfik pilersinneqarpoq. Ilisimatusarfiup allaffeqarfia Nuummi Peqqissaanermik Ilinniartarfimmi inissisimagallarpog.

Tamanna pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik takuuk: www.pi.gl

Dronning Ingridip Napparsimavissuani Nuummiilu Nakorsiartarfimmi sinerissamilu peqqissaaveqarfinni arlalinni nakorsat ilisimatusarnermik suliniutit arlallit aallartissimavaat nunatsinnilu nunanilu allani ilisimatusarnerit arlaqartut peqataaffigalugit. Peqqinnissamut tunngasunik ilisimatusarnerit amerlanerit nunat tamalaat ilisimatusarnikkut attaveqatigiinnerini ilisimatusarnermi suliniutinut ilaapput. Sinerissami peqqinnissaqarfimmi sulisut namminneq peqqissaaveqarfimmini

napparsimavimminnilu ilisimatusarnerni peqataasarput. Ilisimatusarnerit tamakku najukkami, nuna tamakkerlugu nunallu tamalaanit peqataaffigineqartarput. Nakorsatut ilinniarsimaneq nangillugu ilisimatuutut misissuinermik sungiusarnek maanna aamma ingerlanneqarsinnaalerpoq, taamatullu nunatsinni nakorsat ilisimatuutut missuinissamut pilersaarussiaat arlallit aallartippuit. PhD-tut pilersaarussiaat Kalaallit Nunaanni atorfeqartunit ingerlanneqarlutik naammassineqassapput. Ukiuni kingullerni peqqissaasut ernisussiorullu ilisimatusarnek tunngavigalugu ilinniartitaanerit ilisimatusarnerillu aallartissimavaat, pingaartillugu innuttaasut peqqissuunerat.

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissakkut ilisimatusarnermut Siunnersuisoqatigiit

Peqqinnissamut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisup 1996-mi novembarimi Kalaallit Nunaanni Peqqinnissakkut Ilisimatuussutisimi Ilisimatusarnermut Siunnersuisoqatigiit pilersippai Naalakkersuisunut ilaasortamut siunnersuisartuusussat, Kalaallit Nunaanni peqqinnissamut ilisimatusarnek pillugu oqallittoqalernissaanut kaammattuisartussat kiisalu suliaasaqarfinni suliniuteqarnissamut toqqaasartussat.

Tamanna pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik takuuk: www.peqqik.gl

Nunatsinni nakorsaaneqarfik

Nunatsinni nakorsaaneqarfimmit nunami maani peqqissuseq nakkutigineqarpoq. Tamanna pisassaaq nappaatinik tunillaassortunik, kræftimik, inunngortut toqusullu allattorneqarfiini il.il. nalunaarsuinikkut. Nalunaarsuinerit peqqinnissakkut ilisimatusarnermi pingaaruteqarput.

Grønlandsmedicinsk Selskab

Grønlandsmedicinsk Selskab tassaavoq ilisimatuussutsikkut ingerlatseqatigiiffik Dansk Medicinsk Selskabip ataaniittoq. Ingerlatseqatigiiffiup ilaasortai nakorsat saniatigut tassaapput Kalaallit Nunaanni issittumilu nunap immikkoortuini allani peqqinnissakkut ilisimatusarnermik peqataasut soqutiginnittullu.

Grønlandsmedicinsk Selskab pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik takuuk: www.gmsnet.dk

Nuna Med

Nuna Med ilisimatuut Kalaallit Nunaanni nakorsaatinik suliaqartut ataatsimeeqatigiittarfigaat. Ataatsimeersuarnek, Nuummi ukiut marluk allortarlugit ingerlanneqartarpoq, Grønlands Lægekredsforeningimit, Kalaallit Nunaanni Peqqissaasut Peqatigiiffiannit Grønlandsmedicinsk Selskabimillu pilersaarusiorneqarlunilu ingerlanneqartartoq.

Nuna Medimi ataatsimeersuarnissaq tulliani Nuummi 2013-imi ingerlanneqartussatut pilersaarutigineqarpoq.

Peqqissutsimik ilisimatusarnek

Statens Institut for Folkesundhed (SIF) aammalu Statens Serum Institut (SSI) Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik qanimut suleqatigaat.

Nittartakkat uku sukumiinerusumik takukkit: www.si-folkesundhed.dk aamma www.ssi.dk

Pisuussutit, avatangiisit teknikilu pillugit ilisimatusarneq

Pisuussutit, avatangiisit teknikilu pillugit ilisimatusarneq

Pinngortitaleriffik

Pinngortitaleriffik Namminersorlutik Oqartussat pinngortitamik ilisimatusarnernik ingerlataannut eqiteruffiuvoq. Pinngortitaleriffik Nuummiippoq 1995-milu pilersinneqarluni.

Kalaallit Nunaanni eqqaanilu pisuussutininik uumassusilinnik nungukkiartuutaanngitsumik atuinnermut ilisimatuussutsikkut tunngavissiiinissamut, avatangiisit uumasullu assigiinngisitaartut amerlassusiinik qulakkeerinninnissamut, Namminersorlutik Oqartussanut siunnersuinnermi minnerunngitsumillu ilisimatusarnermi angusanik tamanut saqqummiussisarnissaq Pinngortitaleriffiup siunertaraa.

Silap pissusianik ilisimatusarfik 2009-mi Pinngortitaleriffimmut inissippoq. Silap pissusianik ilisimatusarfik Danmarkimi Videnskabsministeriumimit aningaasalersorneqarpoq, aallartinneranut ukiunilu tallimani ingerlanneqarnissaanut 75 million koruuninik tunisilluni. Silap pissusianik ilisimatusarfik nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikkut attaveqarfeqarpoq taamatullu issittup pissusianik inuiaallu periaasiannik silap pissusiata sunniutaanik ilisimatusarluni, tamatumunngalu atatillugu silap pissusiata nunatsinnut nunattalu inuinit qanoq sunniuteqartarneranik.

Pinngortitaleriffik Pinngortitaleriffimilu suliaasat pillugit paasisaqarnerorusukkuitt nittartagaq una takuuk: www.natur.gl

Qallunaat Nunaanni Kalaallit Nunaannilu Ujarassiuut Misissuisoqarfiat (GEUS)

GEUS tassavoq Klima-, Energi- og Bygningsministeriumip ataani namminersorluni attaveqanngitsumillu ilisimatusarnermik institutitut ingerlasoq. GEUS-p akisussaaffigaa Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu ujarassiornermut tunngasutigut nunap nunavittaata avammut killinginut atasunik misissuineq. GEUS-i nunat assigiinngitsut akornannut naleqqiulluni ilisimatusarnermik qaffasissumik ingerlatsivoq Danmarkip Kalaallillu Nunaanni ujarassiornikkut nunap pisuussutaanut tunngasunik iluaqutiginninniarnissaq illersuinissarluni tunngavigalugu. GEUS-i ujarassiornermut paasisutissanik danskit nunatsinnilu pinngortitaq, avatangiisit, klima, nukissiorneq aammalu atorussiaasanut tunngasunik oqartussa qarfiit taamatullu oqartussaaffeqarfiit pineqartunut tunngasunik sulineranni suleqataalluni.

GEUS-ip sulinera atuagassiallu nittartakkami uani nassaarineqarsinnaapput: www.geus.dk

Inuiaqatigiit avatangiisitigut nukissiornikkullu sullissiviat, Aarhusip Universititiani

Inuiaqatigiit avatangiisitigut nukissiornikkullu sullissivianni paasisimannittut tamarmik atorineqarput, kisialli Bioscience Instituti aammalu Avatangiisinut ilisimatusarnikkut Instituti atorluarneqarluni. Instituti taakku marluk Danmarks Miljøundersøgelsimi (DMU)-mi sulisimasunik amerlanerusunik sulisoqarput, DMU junimi 2011 matuneqarpoq.

Inuiaqatigiit avatangiisitigut nukissiornikkullu sullissivianni suliniarneq annertoq Kalaallit Nunaata uuliaqarneranut atortussiassaqaarneranullu iluaqutiginninnissaq siunertaralugu avatangiisinut tunngasunik ingerlanneqarpoq. Suliaq tamanna Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfiup aatsitassaqaarnikkut suliniarnermi oqartussaannikkut suliaqarneranut tapersiutaavoq.

Biosciencemi aammalu Avatangiisinut ilisimatusarnikkut Institutimi sulisut aammattaaq sullissivimmi sammisanik pimoorusillutik Kalaallit Nunaanni misissuinernek nakkutilliinernillu ingerlatsipput, Danmarkimi Nukissiornikkut Avatangiisinullu aqutsisoqarfiup ataani inissisimasumit Danceap aningaasaateqarfianit aningaasalersorneqartumit. Matumani Zackenbergip avatangiisai nakkutigalugit Nuullu avatangisai Greenland Ecosystem Monitoring (GEM-mut programiliaq malillugu) nakkutilliinikkut taamatullu Kalaallit Nunaanni Issittumilu Avannarlermi mingutitsinernik nakkutilliinerit.

Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universititip nittartagaa: www.dmu.au.dk

Kalaallit Nunaanni Misissueqqaarnerit - Asiaq

Misissueqqaarnerit (ASIAQ) Kalaallit Nunaanni avatangiisit “uumassuseqanngitsut” pillugit paasissutissanik katersuisarpoq. Asiap nunap uuttorneqarnera aamma ujarassiornermi tekniki, imermik ilisimatusarneq, silap pissusia misissuinerlu ingerlatsinermi suliassat suliarisarpai. Ilaatigut suliniutini maannakkut ingerlanneqartuni assigiinngitsuni peqataanikkut.

Saniatigut Asiaq suliniutinik pilersaarutinik immikkut ingerlatsisarpoq, suleqatit immikkut sulianut tunngasunik ilisimasallit atorneqartarput, suliffiup avataanit immikkut qanimut suleqateqarlutik. Suliniutit taakku tamatigut Asiap suliassatut ingerlataanit sulinerimik annertunerpaamik atuiffiusarput.

Asiaq pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik takuuk: www.asiaq.gl

Qaasuitsumi teknologiimik inerisaavik - ARTEK

Qaasuitsumi teknologiimik inerisaavik - ARTEK Kalaallit Nunaata Danmarkillu suleqatigiinnerisigut pilersinneqarpoq, Kalaallit Nunaanni sumiiffinni inoqarfiusuni teknikkikkut ilisimatuussutsikkullu ilisimatusarnerup nukittorsarneqarnissaa siunertaralugu.

Qaasuitsumi teknologiimik inerisaavik - ARTEK pilersinneqarpoq Kalaallit Nunaata Danmarkillu akunnerminni suleqatigiinnerisigut Kalaallit Nunaanni teknikkikkut/ilisimatusarnikkut ilinniartitsinikkullu piginnaaneqalernerunissaq siunertaralugu. Qaasuitsumi teknologiimik inerisaavik Danmark Tekniske Universitemi Sanaartornikkut Institutimut (DTU) immikkoortortaavoq Sanaartornermik Ilinniartarfimmi, Sisimiuni, ilaatigullu Kgs. Lyngbymi aallaaveqartoq. Ilisimatusarnikkut taamatullu ilinniartitsinikkut Qaasuitsumi teknologiimik inerisaaviup sammisarai sanaartorneq, avatangiisit, pilersaarusiorneq, nukissiorneq atortussarsiernerlu ajortiasumi, issittumi avatangiisimi atajuarsinnaasumik ingerlatsineq pingaarnertut tunngavigalugu. Qaasuitsumi teknologiimik inerisaavik Diplomingeniøritut ilinniarnermi Arktisk Teknologimi ingerlatsiviuvoq.

Nittartagaq una sukumiinerusumik takuuk: www.arktiskcenter.gl aamma
www.arktisking.gl

Ilisarnaatit nassuiaataat:

Saaffiginniffissaq

... Paasissutissat pigineqanngillat

.. Paasissutissat nalorninarpallaarput imaluunniit malunnaarsaarnissaq

E-mail: stat@stat.gl

pissutigalugu ilanngunneqanngilaq

. Kisitsisitaqarsinnaanngilaq

Ukiumoortumik kisitsisitigut paasissutissat

0 Angissutsip affaanit minneq

- Nul

14. september 2012

* Kisitsisaagallartut

Naatsorsueqqissaartarfik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 36 23 60 · Fax: +299 36 23 61

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

